

KÚRIA

Bfv.II.1351/2015/6.szám

A Kúria Budapesten, a 2016. február 17. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétsége miatt S. A. ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Szolnoki Járásbíróság 2.B.836/2011/29. számú ítéletét, illetőleg a Szolnoki Törvényszék, mint másodfokú bíróság 1.Bf.1037/2013/8. számú végzését megváltoztatja: S. A.

terheltet az ellene foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétsége [1978. évi IV. törvény (korábbi Btk.) 171.§ (1) bekezdés II. fordulat] miatt emelt vád alól felmenti.

Elrendeli a terhelt által bűnügyi költség címén - általa megfizetett - 95.748 (kilencvenötezer-hétszáznegyvennyolc) forint összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori törvényes kamatával együtt történő visszatérítését.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

I. A Szolnoki Járásbíróság a 2013. június 24. napján, tárgyaláson meghozott és kihirdetett 2.B.836/2011/29. számú ítéletében S. A. terheltet bűnösnek mondta ki foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségében [1978. évi IV. törvény - továbbiakban: korábbi Btk. - 171.§ (1) bekezdés II. fordulat].

Ezért őt 1 évre próbára bocsátotta.

Kötelezte az addig felmerült 95.748 forint bűnügyi költség állam részére való megfizetésére.

A terhelt és védője felmentés végett bejelentett fellebbezése alapján eljáró Szolnoki Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2014. október 29. napján tartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett 1.Bf.1037/2013/8. számú végzésében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ítéleti tényállás szerint S. A. terhelt, mint a J. B. K. H. H. Egyesület - melynek céljai között szerepel a hagyományos magyar test- és mozgáskultúra, testedzés gyakorlása, oktatása, a hagyományos magyar harcművészet elemeinek megismertetése, sportlehetőségek biztosítása - vezetője 2009. november 19. napján 16.30 órától a T.-i Általános Iskola tornatermében hagyományőrző foglalkozást vezetett.

A foglalkozáson jelenlévő gyermekek bemelegítést követően a szükséges szakképzettséggel nem rendelkező terhelt vezetésével a polifom szőnyeggel borított padlón birkózó gyakorlatot végeztek, melynek során a 167 cm magas, 56 kg súlyú, kk. L. E. B., aki már több alkalommal részt vett hasonló foglalkozáson, a kör közepén, míg a 42 kg súlyú kk. S. K. J. sértett, aki első alkalommal vett részt a foglalkozáson, valamint a többi gyermek a kör szélén helyezkedett el.

A kör közepén álló kk. L. E. B. a terhelt által meghatározottak szerint a kör szélén álló személyekkel 10-10 mp időtartamban állva birkózott.

Kk. L. E. B. derekát a nála 5 év 7 hónappal fiatalabb, 14 kg-mal kisebb súlyú kk. S. K. sértett megfogta, őt megpróbálta kitolni, mire kk. L. E. a sértett hátát és vállát megfogta, majd egy birkózási kitérő mozdulattal a sértettet a földre levitte.

Kk. S. K. sértett a földről felállni nem tudott, mivel a jobb combcsont térd feletti részének darabos törését szenvedte el. A sértett sérülése nyolc napon túl gyógyuló, tényleges gyógytartama 3-4 hónapra tehető, maradandó testi fogyatékossgal nem járt.

S. A. terhelt a hagyományőrző foglalkozás keretében végzett birkózó gyakorlatok vezetése során megszegte a Dr. Barna Tibor: Játék a birkózás - Egyetemi Tankönyvben írt páros küzdőgyakorlatok szervezésérem vezetésére vonatkozó szabályokat, mely követelményként írja elő, hogy közel azonos felépítésű tanulók kerüljenek egymással szembe, életkorban legfeljebb 2 évi, testsúlyban 2-5 kg közötti különbség a megengedett a küzdelemben részt vevők között. Megszegte továbbá a hivatkozott egyetemi tankönyv azon előírását, mely szerint a kezdő birkózó nem

rendelkezik megfelelő mozgástapasztalattal, kondicionális hiányosságai vannak, ezért fokozatosan növekvő fizikai és pszichikai terheléssel kell őt alkalmassá tenni a képzésben jelentkező egyre bonyolultabb, magasabb szintű technikák elsajátítására, mely fokozatosság elvének be nem tartása miatt a képzésben zavarok, így sérülés következhet be.

A vízvezeték-szerelő végzettséggel rendelkező S. A. terhelt a hagyományőrző foglalkozás keretében végzett birkózás vezetéséhez, a sport területén képesítéshez kötött tevékenységek gyakorlásához szükséges képesítések jegyzékéről szóló 157/2004. /V.18./ Korm. rendeletben előírt képesítéssel nem rendelkezik.

S. A. terhelt szabályszegéseivel okozati összefüggésben következett be a baleset, mely során kk. S. K. sértett 8 napon túl gyógyuló sérülést szenvedett.

Az elsőfokú bíróság részletesen elemezte azt, hogy a B. mozgalom keretében lefolytatott foglalkozások, és az ennek keretében végzett hagyományőrző népi játékok külső megjelenési formájukban miért feleltethetők meg a birkózásnak, mint sporttevékenységnek az elemeivel.

Megállapította, hogy a külvilág felé, külső megjelenési formájában rendszeres edzésnek, sporttevékenységnek megnyilvánuló hagyományőrző népi játékokra alkalmazhatóak a birkózásnak, mint sporttevékenységnek a szabályai.

Így a megfelelő képesítéssel nem rendelkező terhelt szakmai szabályszegése - mely a birkózás keretében előírja a küzdő felek gyakorlottságának és pillanatnyi állapotának felmérését, a végrehajtandó gyakorlatok elmagyarázását és bemutatását, a végrehajtás intenzitására és az esetleges sérülésekre a figyelemfelhívást, melyeknek hiányában fokozottan fennáll a súlyos sérülés lehetősége - ezen szakmai szabályok ismeretének teljes hiánya, illetőleg figyelmen kívül hagyása a terhelt oldaláról kétségek nélkül megalapozták, hogy a szabályszegések és kk. S. K. bekövetkezett sérülése között közvetlen ok-okozati összefüggés áll fenn.

A másodfokú bíróság ítélete indokolásában egyrészt megerősítette az elsőfokú bíróság álláspontját, másrészt utalva arra, hogy a terhelt által vezetett foglalkozás keretében végzett népi játék szabályai egzaktnak sehol nem kerülnek rögzítésre, de elemei megfeleltethetők a birkózás szabályainak, megállapította, hogy ezért azt ezen szabályokon keresztül kell megítélni.

Visszaautalva az elsőfokú bíróság által részletezett szakmai szabályszegésekre, leszögezte, hogy az okozati összefüggés a szabályszegés és a bekövetkezett eredmény között éppen a betartandó szabály tartalmában tetten érhető.

Rámutatott arra is, hogy a foglalkozási szabályszegéssel

összefüggésben okozott gondatlan veszélyeztetés esetében a társadalomra veszélyességet nem zárja ki a sértett beleegyezése sem. Ekként irreleváns, hogy a sértett édesanyja, mint törvényes képviselője hozzájárult, sőt kifejezetten kívánta gyermekének a foglalkozáson történő aktív részvételét.

II. Az ügyben meghozott első-, és másodfokú ítélet ellen S. A. terhelt meghatalmazott védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416.§ (1) bekezdés a) pontjában foglalt okból. Ebben azt kifogásolta, hogy a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor. Álláspontja szerint jelen esetben hiányoznak a foglalkozási szabályok, melyek a védenca terhére megállapított bűncselekmény tényállási elemei közé tartoznak. A foglalkozási szabályok hiánya miatt pedig a cselekmény nem tényállásszerű, így az nem lehet bűncselekmény.

Indokolásában előadta, hogy az eljáró bíróságok két alapvető hibát, azaz jogszabálysértést követtek el a terhelt magatartásának értékelésében:

Ad. 1. A terhelt magatartását, tevékenységét helytelenül sporttevékenységként (olimpiai birkózás) értékelték.

Ad. 2. A sporttevékenységet pedig a cselekmény minősítése szempontjából munkavégzésnek tekintették.

Hivatkozott arra is, hogy a népi hagyományok ápolása a szokásjog körébe tartozik.

A birkózási szabályok állítólagos megszegése és a sérülés közötti okozati összefüggésre utalva sérelmezte, hogy ezt az eljáró bíróságok nem vizsgálták. Ebből - megítélése szerint - az következik, hogy ha a tényállás nincs felderítve, a bíróság ítélete megalapozatlan.

Az indítványozó részletes indokát adta annak, hogy - szemben a másodfokú bíróság álláspontjával - miért ítéli meg úgy, hogy a sértett törvényes képviselőjében jelenlévő édesanya magatartása megvalósítja a sértetti beleegyezést, azaz a hozzájáruló magatartása a vád tárgyává tett cselekmény jogellenességét kizáró oknak minősül.

A sértett édesanyja ugyanis látta a "pünkösdi király" játék végzését, amelynek a sérülés bekövetkezését megelőző körében a jóváhagyásával a sértett gyermeke is részt vett.

Végül hivatkozik arra is a felülvizsgálati indítvány, hogy még a leggondosabb körültekintés esetén sem lehetett volna előre látni a sérülés bekövetkezését, így a gondatlanság legcsekélyebb foka sem állapítható meg. A terhelt ugyanis gondoskodott arról, hogy a játéktér balesetmentesen kerüljön kialakításra, valamint állandó jelleggel legalább egy nagykorú személy felügyelje a gyerekeket.

Minderre tekintettel elsődlegesen a terhelt felmentését, másodlagosan a felülvizsgálati indítvánnyal támadott első- és másodfokú határozat hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség BF.1495/2015. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaposnak tartotta, ezért az ügyben hozott elsőfokú ítélet, illetőleg a másodfokú végzés megváltoztatására, és a terheltnek az ellene emelt vád alóli - bűncselekmény hiányában történő - felmentésére tett indítványt.

Az ügyészi álláspont szerint a terhelt által szervezett hagyományőrző foglalkozás nem tekinthető a sportról szóló 2004. évi I. törvényben meghatározott sporttevékenységnek, így a terhelt a sporttevékenység, jelen esetben a birkózás szervezésére, vezetésére irányadó szabályokat sem szeghette meg. Ugyanakkor a hagyományőrző játékos foglalkozás tartása, vezetése során is olyan feltételeket biztosított, hogy annak során a gondjaira bízott gyerekek ne sérüljenek meg.

Ezért a terhelt cselekménye bűncselekmény megállapítására nem alkalmas.

S. A. terhelt védője az írásban benyújtott észrevételében közölte, hogy az ügyészi nyilatkozattal egyetért.

II/1. A Kúria megállapította, hogy mind a védő által S. A. terhelt javára bejelentett felülvizsgálati indítványa, mind a Legfőbb Ügyészség indítványa a felmentő rendelkezés meghozatala tekintetében alapos.

A Kúria előljáróban rögzíti, hogy miután a Be. 423.§-ának (2) bekezdése értelmében a rendkívüli perorvoslati indítványt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni, ily módon a megtámadott határozat meghozatala idején hatályban volt, 1978. évi IV. Büntető Törvénykönyvben (korábbi Btk.) foglalt büntető anyagi jogszabályok alapján döntött a felülvizsgálati indítvány felől.

Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján akkor van helye, ha a terhelt bűnösségének a megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

Emellett a Be. 423.§-a (1) bekezdése kötelező erővel írja elő, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozat által megállapított tényállás az irányadó, a tényállás felülvizsgálati indítványban nem támadható. A tényálláshoz a Kúria is kötve van, azt tehát, hogy valamely ügyben a terhelt elítélésére törvénysértően került-e sor, még az érdemi felülbírálat során is kizárólag az ítéletben rögzített tények alapulvételével

vizsgálhatja.

Felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak nincs helye [Be. 419. § (1) bekezdés, 388. § (2) bekezdés].

II/2. Érdemi vizsgálata alapján a Kúria a felülvizsgálati indítványt a következő indokok alapján találta alaposnak.

A Btk. 171.§-a (1) bekezdésének II. fordulata szerinti foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségét követi el az, aki foglalkozása szabályainak megszegésével másnak vagy másoknak testi sértést okoz.

Ez esetben a cselekmény eredménye a foglalkozási szabályok megszegésével okozati összefüggésben a személyre (személyekre) konkretizált testi sértés okozása.

A foglalkozási szabályszegés lehet akár gondatlan, akár szándékos, azonban az eredmény tekintetében az elkövetőt mindig csak gondatlanság terhelheti.

A Kúria a cselekmény jogi megítélése tekintetében maradéktalanul osztotta a felülvizsgálatot benyújtó védő és a Legfőbb Ügyészség álláspontját.

Az irányadó tényállás szerint a terhelt hagyományörző foglalkozást, nem pedig birkózó edzést tartott. A foglalkozás részeként játszott gyakorlat jelentősen eltért a szabad-, vagy kötöttfogású birkózás szabályaitól, a test-test elleni küzdelem igen rövid tartamára és annak elemeire tekintettel, mivel nem tussal vagy pontozás alapján, hanem az ellenfélnek a körből történő kitolásával, vagy valamely testrészének a talajjal való érintkezésével megszerezhető volt a győzelem.

A sportról szóló 2004. évi I. törvény 1. §-ának (2) bekezdése szerint sporttevékenységnek minősül a meghatározott szabályok szerint, a szabadidő eltöltéseként kötetlenül vagy szervezett formában, illetve versenyszerűen végzett testedzés vagy szellemi sportágban kifejtett tevékenység, amely a fizikai erőnlét és a szellemi teljesítőképeség megtartását, fejlesztését szolgálja.

A terhelt által a sérülés bekövetkezésekor tartott foglalkozáson pünkösdi király népi játékot játszottak, ami alapvetően hagyományörzés része volt, nem pedig a testi erőnlét fejlesztésére irányult. A birkózásnak a N. A. B. Szövetség által pontosan körülhatárolt szabályrendszere van, amely kiterjed a játéktérre, az öltözőkre, a mérkőzések lefolytatására, a pontozásra, a súlycsoportokra, a tiltott fogásokra, stb. Ezzel szemben a sérülés bekövetkezésekor játszott játéknak ilyen körülírt szabályrendszere nem volt. Az elsőfokú ítélet indokolása tartalmazza azt, hogy "ennek a feladatnak a barantában többféle elnevezése és formája él, V. F. szakértő szerint írásban a szabályai nincsenek lefektetve"

(elsőfokú ítélet 10. oldal 9. bekezdés).

Erre figyelemmel a terhelt által szervezett hagyományőrző foglalkozás nem tekinthető a sportról szóló 2004. évi I. törvényben meghatározott sporttevékenységnek, így a terhelt a sporttevékenység, jelen esetben a birkózás szervezésére, vezetésére irányadó szabályokat sem szeghette meg.

A terhelt az általános gondossági szabályokat sem szegte meg. A játékhoz bemelegítéssel készítette fel a gyerekeket, igyekezett balesetmentes környezetet biztosítani (a tornaterem padlóját polifoam szőnyeggel borította be), a játék szabályait (10 mp időkorlát, az ellenfél kitolása a körből vagy földre lökése) is ennek megfelelően állapította meg. Végig felügyelet alatt tartotta a játékot.

A tényállásból következően a foglalkozást megfelelő körülményekkel vezető terhelt gondatlansága sem állapítható meg. A játék jellegére tekintettel a tőle elvárható fokozott gondosság mellett sem kellett előre látnia azt, hogy a kör közepén álló fiú által választott védekezéssel megindított folyamat következtében a sértett nyolc napon túl gyógyuló sérülést szenvedhet.

A Kúria tehát azt állapította meg, hogy S. A. terhelt büntetőjogi felelősségének a megállapítására a foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés bűncselekménye tekintetében a büntető anyagi jog szabályainak a megsértésével került sor; cselekménye sem ezt, sem más bűncselekményt nem valósít meg.

Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek a vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - S. A. tekintetében a Be. 424.§-a (1) bekezdése szerinti tanácsulésen eljárva a felülvizsgálati indítványnak helyt adott, a támadott határozatot a Be. 427. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján megváltoztatta, s a terheltet a törvénynek megfelelő határozatot hozva a Be. 331. §-ának (1) bekezdése, illetőleg a Be. 6. § (3) bekezdése a) pontjának első fordulata alapján bűncselekmény hiányában felmentette az ellene emelt foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétsége vádjá alól.

II/3. Miután a terhelt a foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés bűncselekménye alól felmentésre került, az elsőfokú eljárásban hozott ítéletben a megfizetendő bűnügyi költség felmerülése a terhére megállapított cselekményhez kötődik, ezért a Kúria az alapeljárásban megállapított bűnügyi költség címén befizetett összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkorai törvényes kamatával együtt történő visszatérítéséről a Be. 585. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel a Be. 585. § (3) bekezdésében foglaltakra - rendelkezett.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a

felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.

Budapest, 2016. február 17.

*Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, dr. Krecsik Eldoróda s.k.
előadó bíró, dr. Tuba István s.k. bíró*

A kiadmány hiteléül:

*tisztviselő
Bné*